

ЕКАТЕРИНА ДЕЧЕВА САРАНЕДЕЛЧЕВА /КАТЯ/

/известна още и с името на мъжа си – Стойчева,
а по баща и Кьорнедялкова, и Денева/

Текстът на Стефан Саранеделчев, внук на Екатерина, е част от книгата “Да преодолеем забравата - летопис на стар казанлъшки род” (2017г.) и е споделен тук за целите на Есториум с малки редакции.

Екатерина е родена на 15/27 октомври 1893 година в Казанлък. Нямам спомени за нея, защото е починала три години и половина преди да се родя. Винаги съм усещал липсата на тази жена, която не съм бил щастлив да познавам.

Но нейният образ е бил винаги в съзнанието ми, защото татко често говореше за нея с обич, а и снимката ѝ стоеше на видно място във всекидневната стая на дома ни. Макар и не много по-голяма от брат си и сестра си, те са имали към нея онова уважение и респект, характерни за добрите патриархални традиции на задружните и почтени български семейства. Това съм чувал от самите тях, същото са ми разказвали татко ми и сестра му Марийка.

Нейната племенничка Мариана Денева ми разказа детски спомени за баба ми Екатерина: *„Ние с батко /Стефан Денев - б.м. Ст.С./ често ходехме на гости на баба Мина и леля Екатерина в къщата в Долната махала. Влизаме обикновено във всекидневната в старата къща, която бе в дъното на двора. Там имаше нещо като миндер (вид тясно легло, одър). Влезем, седнем и чакаме. А леля Екатерина си знае: стане, извади парички и даде на батко една паричка и на мене една. Каква стойност е имала тази паричка - нямам спомен, но даде ли ни, ние скачаме и тръгваме към Обущарската улица, при един търговец на име дядо Давидко, евреин, от когото си купувахме по едно пликче бонбони.“*

Уважението към Екатерина е може би и от обстоятелството, че първа от трите деца започва да работи и припечелва пари за обща издръжка на семейството. Учи в началното Калпакчийско училище, но лятно време - още на осем и деветгодишна възраст е чирак в шивачницата на баща си на Обущарската улица източно от къщата на Шипкови. По-късно постъпва на работа като тъкачка при майка си във фабрика „Розова долина“. Разказвала е, че през първите години, когато все още е била в детска възраст, не е била достатъчно пораснала да стига до

механизирания тъкачен стан и за целта са ѝ слагали да стъпи върху дървено сандъче. Общо над 35 години е стажът ѝ в казанлъшки текстилни предприятия. Едновременно с това се грижи за децата си, за майка си и свекървата си, взима участие в обработка на няколко наследствени ниви на съпруга ѝ Стойчо, с когото се жени през 1915 г., и най-вече за оформеното в края на 30-те години над 4 декара образцово лозе. С цел подобряване издръжката на семейството отглежда и голям брой дребни домашни животни и дори една крава, за която татко си спомняше, че се е казвала Луна, била е от породиста порода, така че млякото е стигало не само за семейството, но и за продан.

Екатерина бе оставила спомени у своите деца на грижовна майка, добра домакиня и изключителна чистница. За да добием представа за чистотата ѝ, нейната дъщеря, леля ми Марийка казваше: „*В ръцете ѝ беше винаги метлата, сякаш бе залепена за кръста ѝ*“. Тази своя пристрастеност към чистотата и домашната подреденост бе предала и на своите деца. Баща ми например бе също чистник до маниакалност.

Екатерина и Стойчо имат три деца - Георги (роден 1915г.), Марийка (1919 г.) и Дечко (1922 г.).

В годините на Първата световна война Стойчо воюва на фронта с братята си Димитър и Петко. Независимо от войната работата в ковашката работилница на баща им Георги не намалява. Липсата на тримата сина е компенсирана с още трима чираци, общо шестима. За тях се грижат баба Минка и снахата Екатерина. Всеки ден на огън в двора върху пиростия се топли голям бакър с вода, необходима да се перат дрехите на всички, а вечер изморените ковачи да се измият. За нещастие, първородният син на Екатерина и Стойчо, малкият Гошко, който постоянно щъка из двора, веднъж се изплъзва от вниманието на своите майка и баба и катурва бакъра с врялата вода. Така, през август 2018 г. угасва, току-що започнал, животът на първото дете. Никой от семейството не смее да пише за трагедията до Стойчо. Когато се връща у дома след края на войната, търси първо да прегърне синчето и едва тогава разбира за случилото се. В рода се разказваше как този мъж, преживял три войни, срещал смъртта хиляди пъти, рухнал от покрусата.

В началото на 40-те години Екатерина заболява тежко от диабет - болест, за която по онова време все още са липсвали сегашните лекарства и терапии. Въпреки положените грижи от самата нея и от дядо ми, баба Екатерина или както всички близки ѝ казваха - КАТЯ, почива на 19.02.1944 г. По това време в цяла България е

паднал сняг, както казват хората, до колене". Баща ми, войник в Пловдив, едва успява да пристигне за погребението. Поради дълбокия сняг, конската погребална катафалка, използвана за извозване на ковчега с тленните останки на починалите, не е могла да се движи.

Наложило се приятели на дядо ми Стойчо /той имаше изключително много приятели/ да носят на ръце ковчега с тялото от дома ѝ до Калпакчийската черква за опело, след това от черквата до гробищата. Гробът ѝ, който помня в старите гробища бе в близост на няколко иглолистни дървета, които още са живи.